

Latvijas Republikas valdība 2011.gada 24.oktobris- 2014.gada 22.janvāris

Deklarācija par Valda Dombrovska vadītā Ministru kabineta iecerēto darbību

Zatlera reformu partija, partija „Vienotība” un Nacionālā apvienība "Visu Latvijai!"—"Tēvzemei un Brīvībai/LNNK", kā arī neatkarīgie deputāti Jānis Junkurs, Klāvs Olšteins, Gunārs Rusiņš, Elīna Siliņa, Jānis Upenieks un Viktors Valainis ir vienojušies izveidot valdību, kuras darbībā tiek īstenota tāda politika, kas balstīsies uz ekonomiskās izaugsmes, stingras fiskālās atbildības, ilgtspējas un sociālās solidaritātes un nozaru savstarpējas sadarbības principiem. Valdības prioritātes turpmākajiem trīs gadiem ir:

- stabila un ilgtspējīga Latvijas attīstība, veicinot ikviena Latvijas iedzīvotāja labklājību, mazinot sociālo nevienlīdzību, kā arī stimulējot Latvijas ekonomikas starptautisko konkurētspēju;
- saliedēta un iekļaujoša sabiedrība, spēcīga laikmetīga nacionālā identitāte, vienlaikus nodrošinot latviešu nācijas, valodas un kultūras pastāvēšanu un attīstību;
- tiesiskuma nostiprināšana un sabiedrības uzticēšanās valsts varai, sabiedrības līdzdalības un iniciatīvas veicināšana dalībai valsts pārvaldes procesos;
- Latvijas tautas ataudzes veicināšana, īpašu uzmanību pievēršot Latvijas valsts piederīgo imigrācijas veicināšanai un Latvijas reģionu attīstībai.

Valdības rīcībpolitika būs vērsta uz Saeimā apstiprinātās „Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģijas līdz 2030. gadam” un Eiropas Savienības (ES) stratēģijas gudrai, ilgtspējīgai un integrējošai izaugsmei “ES 2020” īstenošanu.

Īstenojot valdības izvirzītās prioritātes, apņemas pildīt šādus uzdevumus:

I. Cilvēkkapitāls

Izglītība un zinātne

Kā mērķi izvirzām talantus attīstošu un konkurētspējīgu izglītību, kas pieejama ikvienam visa mūža garumā un to, lai vispārējo izglītību jaunieši iegūtu līdz 18 gadu vecumam.

Nodrošināsim pilnībā publiski finansētu pirmsskolas izglītību un aprūpi no pusotra gada vecuma saskaņā ar principu “nauda seko bērnam līdz pirmsskolas izglītības iestādei”.

Ieviesīsim valsts un pašvaldību galvojumu sistēmu izglītības finansējuma modeli – „nauda seko bērnam līdz skolai”, iesaistot pašvaldības modeļa izstrādē. Izveidosim starpnozaru programmu mazo skolu saglabāšanai, tām kļūstot par kopienas daudzfunkcionāliem centriem.

Nodrošināsim priekšnoteikumus, lai katrs bērns var apgūt viņam dzīves laikā nepieciešamās iemaņas – valsts valodu, angļu valodu un vēl vismaz vienu valodu, daudzpusīgu kultūras pieredzi, IT kompetences, saziņas un sadarbības prasmes, radošumu veicinošas iemaņas, kritisko domāšanu, finanšu prasmes un uzņēmējspēju, kā arī pilsonisko apziņu un prasmes. Skolās pilnībā īstenojam iekļaujošu izglītību.

Nodosim skolotāju kvalifikācijas un kvalitātes standartu uzturēšanu skolotāju profesionālajām organizācijām piesaistot sociālos partnerus un ieinteresētās puses, lai nodrošinātu sasaisti ar darba tirgus prasībām. Ieviesīsim skolu direktoru iecelšanu uz noteiktu laiku.

Izstrādāsim priekšnoteikumus pārejai uz obligātu vidējo – vispārējo vai profesionālo – izglītību. Sadarbībā ar vecākiem un pedagogiem izstrādāsim priekšnoteikumus mācību uzsākšanai 1.klasē bērniem no sešu gadu vecuma, paredzot saglabāt 12 gadu vidējo vispārējo izglītību.

Panāksim, lai audzēkņu īpatsvars, kas vidējās izglītības līmenī apgūst profesionālās izglītības programmas, līdz 2014.gadam tuvinātos pusei no kopējā vidusskolēnu skaita. Izvērtēsim jauna profesionālās izglītības sadarbības modeļa ieviešanu būtiski palielinot uzņēmēju profesionālo organizāciju līdzdalību. Izstrādāsim un sagatavosim ieviešanai no 2014.gada principiāli jaunu augstākās izglītības finansēšanas modeli, kas veicinātu maksimālu augstākās izglītības pieejamību, tās starptautiskās konkurētspējas objektīvi novērtējamu kāpumu un taisnīgumu.

Novērsīsim augstākās izglītības un zinātnes programmu dublēšanos, fragmentāciju un savrupību. No budžeta finansēto fundamentālo zinātņu un pētniecību koncentrēsim universitātēs, un reģionu augstskolās, izvērtējot iespējas integrēt tajās valsts zinātniskos institūtus un lielās universitātes slimnīcas. Nodosim inovāciju jomas politikas veidošanā vadošo lomu Izglītības un zinātnes ministrijai.

Panāksim doktorantūras un promociju pilnīgu finansējumu no valsts budžeta un ES fondiem. Panāksim, ka doktoru īpatsvars augstskolu akadēmiskajā personālā sasniedz vismaz divas trešdaļas. Ieviesīsim principu, ka jebkurā akadēmiskā amatā strādājošajam jāīsteno pedagoģiskā un pētnieciskā darba vienotība, kā arī atbalstīsim pēcdoktorantūras pētniecību.

Veiksīm stratēģiskas investīcijas zinātnē saskaņā ar prioritāšu principu, piesaistot ES fondus, kvalitāti un (starptautisku) zinātnisku potenciālu pierādījušos konkrētos pētnieciskos projektos, zinātnes un tehnoloģijietilpīgos projektos.

Nostiprināsim letonikas kvalitatīvu attīstību.

Labklājība un demogrāfija

Noteiksim demogrāfiskās situācijas uzlabošanu par prioritāti, pieņemot starpnozaru politiskos lēmumus. Radīsim atbalsta veidus otrā, trešā un katra nākamā bērna piedzimšanai ģimenē, t.sk. fiskālus stimulus un progresivitātes principa īstenošanu. Izveidosim atbalsta programmu neauglīgo ģimeņu ārstēšanai.

Nodrošināsim sociālās drošības sistēmas ilgtspēju. Turpināsim pārskatīt valsts sociālās apdrošināšanas pakalpojumus, t.sk. vidējā termiņā pakāpeniski paaugstināsim pensionēšanās vecumu un minimālo valsts sociālās apdrošināšanas stāžu, atslogosim sociālās apdrošināšanas speciālo budžetu no tam neraksturīgiem izdevumiem. Pakāpeniski palielināsim iemaksas 2. pensiju līmenī, līdz 2015.gadam sasniedzot 6 %.

Izstrādāsim un piedāvāsim 3. pensiju līmeņa uzkrājumus veicinošu stimulu paketi, tai skaitā darba devēja līdzziemaksu nosacījumus. Izvērtēsim iespējas apdrošināt 2. pensiju līmeņa uzkrāto pamatkapitālu pret zaudējumiem. Izvērtēsim modeli papildu pensiju sistēmas līmeņa ieviešanai, kas paredz atbalstu vecumdienās par izaudzinajamiem bērniem. Pašvaldībās turpināsim algoto pagaidu sabiedrisko darbu programmu, kā arī attīstīsim brīvprātīgo darbu.

Uzlabosim pārvaldību un sociālo pakalpojumu nodrošināšanas sistēmu, radot priekšnosacījumus efektīvai, caurskatāmai un uz klientiem orientētai sociālajai aprūpei, t.sk. kompetentu un katrai klientu grupai piemērotu sociālo aprūpi.

Īstēnosim sociālās palīdzības sistēmas reformu, pakāpeniski pārejot no pasīvās jeb pabalstu sociālās

palīdzības sistēmas uz aktīvo jeb klientu motivējošo un savas situācijas uzlabošanā iesaistīto sistēmu, lai ar pieejamajiem resursiem nodrošinātu iespējami lielāku pievienoto vērtību klientiem un sabiedrībai kopumā.

Veselība

Pakāpeniski palielināsim veselības aprūpes kopējo finansējumu un pilnveidosim finansēšanas sistēmu, saistot personificēto nodokļu maksāšanu valsts budžetā ar plānveida veselības aprūpes pakalpojumu saņemšanu.

Izstrādāsim un pieņemsim normatīvo regulējumu sabiedrības veselības aprūpes organizācijai, kura noteiks valsts un privāto veselības aprūpes iestāžu un pakalpojumu sniedzēju un pašvaldību atbildību un tiesības.

Nodrošināsim cilvēkresursu attīstības programmu medicīnā, veicinot speciālistu palikšanu Latvijā.

Ieviesīsim e-veselības pakalpojumus, t.sk. e-pacientu kartes (izvērtējot iespēju šim nolūkam izmantot plānotās identifikācijas kartes), padarot efektīvu veselības aprūpes plānošanu, koordinēšanu un datu aizsardzību, kā arī pacientam – pakalpojuma saņemšanu.

Nodrošināsim vienādu veselības aprūpes pakalpojumu kvalitāti un vienlīdzīgu darba samaksu par vienādu veselības aprūpes pakalpojumu neatkarīgi no pakalpojuma sniedzēja

Nodrošināsim veselības aprūpes pakalpojumu pieejamību vienmērīgi visā valsts teritorijā.

Panāksim efektīvu valsts budžeta līdzekļu izmantošanu, paplašinot ambulatoro pakalpojumu pieejamību, dienas stacionāru darbu, sadarbojoties ar sociālo pakalpojumu sniedzējiem. Paplašināsim iespēju saņemt neatliekamo palīdzību ģimenes ārstu praksēs, tādējādi samazinot neatliekamās palīdzības izmaksas.

Definēsim un nodalīsim valsts apmaksātos medicīnas pakalpojumus un maksas pakalpojumus, sniedzot iedzīvotājiem skaidru un nepārprotamu informāciju par pakalpojumu saņemšanas kārtību un apmaksu.

Stiprināsim ģimenes ārstu komandas darbu, paplašināsim sadarbību starp ģimenes ārstu un pacientu, veicinot iedzīvotāju aktīvāku iesaisti savas veselības uzturēšanā. Paplašināsim pacientu iespēju brīvi izvēlēties pakalpojumu saņemšanas vietu.

Veicināsim veselīga dzīvesveida un uztura popularizēšanu sabiedrībā, kā arī atjaunosim veselības mācību skolās kā atsevišķu mācību priekšmetu. Sadarbojoties ar pašvaldībām un NVO, nodrošināsim iespējami veselīgu vidi.

Uzlabosim ES līdzekļu apguvi veselības aprūpē, mediķu kvalifikācijas un infrastruktūras uzlabošanā, ieguldīsim tos cilvēkresursos.

Mazināsim farmācijas industrijas un lieltirgotavu ietekmi uz medikamentu apriti, dodot iespēju pacientiem izvēlēties lētākos medikamentus.

Turpināsim Baltijas valstu sadarbību medicīnas jomā, nodrošinot NMP dienestu sadarbību, transplantāciju, retu slimību diagnostiku un ārstēšanu, kā arī sadarbību medicīnas izglītībā.

II. Inovatīva un efektīva ekonomika

Makroekonomiskā stabilitāte un valsts budžets

Īstenosim atbildīgu un ilgtspējīgu valsts makroekonomisko politiku. Sekmīgi pabeigsim Latvijas ekonomikas stabilizācijas programmu, 2012.gadā samazinot budžeta deficītu zem 3 % no IKP un izpildot priekšnoteikumus Latvijas iekļaušanai eiro zonā 2014.gadā.

Izstrādāsim fiskālās disciplīnas likumu un Satversmes grozījumus, lai nodrošinātu pretciklisku fiskālo politiku un valsts ieņēmumu un izdevumu sabalansētību ekonomiskā cikla ietvaros.

Nodrošināsim valsts budžeta pārorientāciju uz konkrētu, attīstības plānošanas dokumentos noteiktu rezultātu sasniegšanu nevis funkciju beztermiņa finansēšanu.

Ar 2014.gadu ieviesīsim pilna cikla vidēja termiņa budžeta plānošanu, kuras periods atbilst vidēja termiņa plānošanas periodam, un kas balstīta uz valsts ilgtermiņa attīstības politikas prioritātēm.

Izveidosim neatkarīgu ekonomikas un publisko finanšu lietpratēju fiskālo padomi, kura sniegs atzinumus par budžeta veidošanas makroekonomiskajiem aspektiem.

Sarunās par ES daudzgadu budžetu 2014.–2020.gadam iestāsimies par ekonomisko un sociālo izlīdzināšanu kā galveno kohēzijas politikas reformas mērķi. Sekmēsīm efektīvu ekonomisko politiku koordināciju, Stabilizācijas un izaugsmes pakta nosacījumu ievērošanu un konkurētspējīgas un ekonomisko izaugsmi veicinošas transporta, enerģētikas un telekomunikāciju infrastruktūras veidošanu.

Nodokļi un ēnu ekonomikas apkarošana

Saglabāsim relatīvi zemu nodokļu slogu ap 1/3 no IKP.

Samazināsim darba spēka nodokļus (indikatīvi par 9 procentpunktiem), vienlaikus nepalielinot kopējo nodokļu slogu. Izstrādāsim mehānismus, lai kompensētu potenciālo ieņēmumu samazinājumu valsts un pašvaldību budžetos. Izvērtēsīm iespējas 1/3 no kopējās samazinājuma summas kompensēt, pārnesot nodokļu slogu uz patēriņu un īpašumu, bet 2/3 – uz ēnu ekonomikas samazināšanas rēķina.

Radīsim stimulus pašvaldībām veidot pievilcīgu uzņēmējdarbības vidi savā teritorijā un piesaistīt investīcijas.

Nodrošināsim labāku nodokļu iekasēšanu, īstenojot ēnu ekonomikas apkarošanas plānu un veicinot godīgu konkurenci. Turpināsim Valsts ieņēmumu dienesta reformu, padarot to par uz klientu orientētu iestādi.

Aktīvi vērsīsimies pret nodokļu nemaksāšanu, pastiprinātu uzmanību pievēršot "aplokšņu" algu, nelegālās nodarbinātības, PVN krāpšanas un kontrabandas apkarošanai. Vienlaikus ievērosim samērīguma principu attiecībā uz piemērojamajiem sodiem un izvērtēsīm uzlabojumus normatīvajos aktos, lai sekmētu nodokļu nomaksu.

Ar 2012.gadu uzsāksim iedzīvotāju mantiskā stāvokļa sākumdeklarēšanu. Ieviesīsim vispārējo ienākumu deklarēšanu un legālās prezumpcijas principu attiecībā uz personu līdzekļu izcelsmi. Pastiprināsim kontroli pār fizisko personu tēriņu atbilstību legālajiem ienākumiem. Pilnveidosim publisko iepirkumu procedūru, dodot priekšrocības tiem, kuri godīgi maksā visus nodokļus.

Finanšu nozare

Izveidosim pilna spektra attīstības finanšu institūciju, centralizējot atbalsta programmu ieviešanu un koncentrējot resursus, sadarbībā ar privāto sektoru izveidosim tās profesionālu uzraudzības mehānismu.

Izstrādāsim un īstenosim kapitāla tirgus attīstības politiku, nodrošinot Latvijas uzņēmumiem alternatīvas finansējuma iespējas ilgtermiņai uzņēmumu attīstībai.

Izveidosim vienotu parādnieku reģistru un vienotu kredītriska vērtēšanas un uzraudzības sistēmu.

Industriālā (nozaru) politika un inovācijas

Dialogā ar uzņēmēju organizācijām, valsts institūcijām un citām ieinteresētām pusēm izstrādāsim un īstenosim modernu industriālo politiku, kur valsts atbalstu sniedz visai nozarei kopumā sabiedrisko labumu formā ar skaidri noteiktu beigu termiņu. Industriālās politikas ietvaros izveidosim valsts mērķprogrammu ražošanas attīstībai nepieciešamās publiskās infrastruktūras atbalstam.

Sniegsim valsts atbalstu nozarēm, kurās ir konkurētspējīgi uzņēmumi ar augstu izaugsmes un eksporta potenciālu, un nozīmīgu ieguldījumu pievienotās vērtības pieaugumam.

Sadarbībā ar uzņēmēju organizācijām aktīvāk un efektīvāk realizēsim klasteru un kompetenču centru veidošanu, izstrādāsim normatīvo bāzi industriālo parku darbības veicināšanai.

Izveidosim vienotu Latvijas inovācijas platformu (fondu), balstoties uz inovāciju vaučeru principu, nodrošinot uzņēmēju, augstskolu un zinātnieku ciešu sadarbību.

Uzņēmējdarbības vide un investīcijas

Veidosim Baltijā konkurētspējīgāko uzņēmējdarbības vidi, pielietojot pasaules labāko praksi. Veiksīm turpmākas reformas ekonomikas produktivitātes paaugstināšanai, ņemot par pamatu Globālā konkurētspējas indeksā (GKI) ietvertās jomas. Valdības un valsts pārvaldes darba rezultātus vērtēsim atbilstoši progresam GKI ietvertajos indikatoros un Nacionālā konkurētspējas novērtējuma secinājumos.

Nodrošināsim uzņēmumu labas pārvaldības principu un ilgtermiņa ieviešanu kapitālsabiedrībās, kurās ir valsts un pašvaldību kapitāla daļas un ieviešim stingras informācijas atklāšanas prasības attiecībā uz valsts un pašvaldību uzņēmumu darbību.

Izvērtēsim iespējas pilnīgi vai daļēji privatizēt daļas valsts un pašvaldību uzņēmumos, izņemot likumā noteiktos stratēģiskos aktīvus, t.sk. kotējot tos biržā.

Vienkāršosim būvatļauju saņemšanu, pieņemot nepieciešamos grozījumus būvniecību regulējošajos normatīvajos aktos.

Turpināsim mazo un vidējo uzņēmumu atbalsta programmas īstenošanu ievērojot „Eiropas Mazās uzņēmējdarbības aktā” iekļauto principu piemērošanu visos lēmumu pieņemšanas posmos.

Pilnveidosim valsts aktīvu pārvaldību atbilstoši ekspertu analīzei par labāko praksi, nodalot nozaru politiku izstrādāšanu un īstenošanu no valsts kapitālsabiedrību un īpašumu pārvaldīšanas, koncentrējot valsts kapitālsabiedrību pārvaldību vienā profesionāli pārvaldītā institūcijā, ārpus nozaru ministrijām.

Izveidosim proaktīvu valsts un pašvaldības institūciju iesaistošu ārvalstu investīciju piesaistes koordinācijas mehānismu. Īstenosim efektīvu un vienotu ārējo ekonomisko politiku. Aizstāvēsim ārējās ekonomiskās intereses tradicionālajās partnervalstīs un jaunajos eksporta tirgos, atbalstīsim Latvijas uzņēmumu interešu pārstāvību un Latvijas tēla un atpazīstamības veicināšanu.

Nodarbinātība

Lai nodrošinātu nodarbinātības politikas ciešāku sasaisti ar tautsaimniecības vajadzībām un darba tirgus pieprasījumu, nodosim tās veidošanu Ekonomikas ministrijai. Nodarbinātības politiku izstrādē ciešāk iesaistīsim darba devēju organizācijas un nozaru asociācijas.

Ieviesīsim stimulus sociālās apdrošināšanas iemaksu vai UIN atlaides veidā uzņēmējiem, kas pieņem darbā ilgstošos bezdarbniekus un jauniešus bez iepriekšējas darba pieredzes.

Izstrādāsim pasākumu plānu vispārējās nodarbinātības veicināšanai, kas sekmētu indivīda maksimāli ilgāku atrašanos darba tirgū, kā arī profesionālo un reģionālo mobilitāti.

Enerģētika konkurētspējīgai ekonomikai

Īstenosim tādu enerģētikas politiku, kas vērsta uz valsts konkurētspējas kāpināšanu. Attīstīsim konkurenci elektroenerģijas un dabasgāzes tirgū. Ieviesīsim ES Trešo enerģētikas paketi.

Stiprināsim Latvijas enerģētisko neatkarību, dažādojot energoresursu piegāžu avotus, veicinot Eiropas vienotā enerģētikas tirgus izveidi, attīstot starpsavienojumus ar citām ES dalībvalstīm. Īstenosim solidāru Baltijas valstu pozīciju stratēģisko enerģētikas jautājumu risināšanā, sagatavosim projektu sašķidrinātās gāzes (LNG) terminālim Latvijā.

Lai 2020.gadā sasniegtu vismaz 40% atjaunojamo energoresursu īpatsvaru enerģijas gala patēriņā, kompleksi risināsim enerģētikas jautājumus apkures nodrošināšanā un elektroenerģijas ražošanā, transporta sektorā un energoefektivitātes jomā. Likvidējot kvotu sistēmu, izveidosim ekonomiski pamatotu un elastīgu sistēmu nodrošinot nepieciešamo valsts atbalstu, veicinot vietējo energoresursu izmantošanu un iespējami mazāku ietekmi uz elektroenerģijas tarifiem.

Atbalstīsim izkliedētu enerģijas ražošanu un mājsaimniecību iesaisti, tai skaitā ieviešot viedos tīklus. Nodrošināsim atjaunojamo enerģijas avotu brīvāku pieeju enerģijas tirgum - plašāku vietējo resursu izmantošanu.

Vienkāršosim elektroenerģijas piegādes pieslēgumu noformēšanu un samazināsim birokrātiju sadales tīklos. Nodrošināsim pieejamus pakalpojumus uzņēmējiem un mazināsim elektroenerģijas piegāžu pārrāvumus.

Ar ES struktūrfondu, klimata pārmaiņu finanšu instrumenta un valsts budžeta līdzekļiem atbalstīsim mājokļu, valsts un pašvaldības ēku energoefektivitātes paaugstināšanu.

Transports, infrastruktūra un sakari

Veidosim stratēģisku valsts transporta plānu ilgtspējīgai, multimodālai un integrētai transporta sistēmai, izmantojot mūsdienīgus, ar privāto sektoru koordinētus, tautsaimniecību stimulējošus un videi draudzīgus risinājumus. Efektīvi izmantosim ES fondu un TEN-T finansējuma sniegtās iespējas transporta infrastruktūras attīstībai.

Izstrādāsim un īstenosim stratēģiju auto ceļu kvalitātes nodrošināšanai, t.sk. pilnveidojot ceļu būves standartus un ceļu būvniecības uzraudzības sistēmu.

Investēsim lauku iedzīvotāju mobilitātes palielināšanā, uzlabojot ceļu un dzelzceļu infrastruktūru un apsaimniekošanu. Nodrošināsim iedzīvotājiem kvalitatīvus un pieejamus sabiedriskā transporta pakalpojumus, organizējot saskaņotus transporta kustības grafikus un novēršot valsts atbalsta dublēšanu konkurējošiem transporta veidiem vienos un tajos pašos maršrutos.

Pilnvērtīgāk izmantosim dzelzceļa stratēģiskās priekšrocības, veicinot dzelzceļa kravu un pasažieru pārvadājumu pieaugumu. Veidosim pārskatāmu dzelzceļa infrastruktūras maksājumu un finansiālā atbalsta sistēmu, nodrošināsim brīvu konkurenci kravu pārvadājumos.

Kopīgi ar pārējām Baltijas valstīm strādāsim pie finansējuma piesaistes „Rail Baltica 2” projekta plānošanai, projektēšanai un īstenošanai.

Sadarbībā ar kaimiņvalstīm palielināsim sauszemes robežšķērsošanas punktu caurlaides jaudu.

Attīstīsim Latvijas lielās ostas kā savstarpēji papildinošus loģistikas centrus un neatņemamu Eiropas un Āzijas tranzītcēļu sastāvdaļu, tai skaitā ES TEN-T tīkla ietvaros. Pilnveidosim ostu darbības pārraudzību un efektivitāti, samazinot politisko partiju ietekmi un veicinot pārvaldes neatkarību un profesionalitāti.

Attīstīsim lidostu "Rīga" kā rentablu Eirāzijas nozīmes lidojumu centru, veicinot gan pasažieru, gan kravu plūsmas kapacitātes palielināšanu. Stabilizēsim nacionālās aviosabiedrības „AirBaltic” finansiālo situāciju, atjaunosim tās pelnītspēju un strādāsim pie investora piesaistes uzņēmuma tālākās attīstības nodrošināšanai.

Nodrošināsim elektronisko sakaru nozares attīstību un platjoslas telekomunikāciju infrastruktūras pieejamību visā Latvijas teritorijā. Veicināsim „Digitālās programmas Eiropai” mērķu sasniegšanu, lai nodrošinātu Latvijas ekonomikas konkurētspēju.

Lauksaimniecība, mežsaimniecība un zivsaimniecība

Īstēnosim principiāli jaunu - lauku pārnozaru attīstības politiku un izstrādāsim lauku ilgtermiņa attīstības stratēģiju.

Aizstāvēsim lauksaimniecības, mežsaimniecības, zivsaimniecības un pārtikas nozaru intereses Kopējās lauksaimniecības politikas un Kopējās zivsaimniecības politikas reformas, kā arī citu nozaru politiku ieviešanas gaitā. Nodrošināsim Kopējās lauksaimniecības politikas un Kopējās zivsaimniecības politikas jaunā plānošanas perioda pasākumu īstenošanu Latvijā.

Aktīvi strādāsim pie tā, lai Latvijas zemnieki pēc 2013.gada saņemtu izdevīgākus un citām ES dalībvalstīm līdzvērtīgākus atbalsta maksājumus.

Veicināsim Latvijā ražotu pārtikas produktu patēriņu, kā arī importu aizstājošu produktu ražošanu. Nodrošināsim nacionālā atbalsta pieejamību, pamatā sekmējot ekonomiskās efektivitātes un produktivitātes paaugstināšanu.

Veicināsim kredītresursu un valsts garantiju pieejamību lauksaimniecības sektoram ES finansēto projektu īstenošanai un lauksaimniecības zemes iegādei.

Sekmējot lauksaimniecisko ražošanu, diferencēsim atbalstu gan lauksaimnieciskai ražošanai, gan sakārtotas lauku vides saglabāšanai.

Atbalstīsim uzņēmumu kooperāciju lauksaimniecības, meža un zivsaimniecības nozarē.

Nodrošināsim meža nozares konkurētspēju un meža kapitāla vērtības saglabāšanu, veicināsim koksnes plašāku izmantošanu un aktīvāku pārstrādi, izveidojot ilgtermiņa investīcijām labvēlīgu normatīvo vidi un attīstot izaugsmi atbalstošus zinātniskos resursus.

Atbalstīsim izaugsmes vai pārstrukturēšanas risinājumu izstrādi nelielajām lauku saimniecībām. Izstrādāsim un īstenosim plānu neluksaimniecisko darbavietu attīstīšanai lauku reģionos.

Aizstāvēsim Latvijas interesēm atbilstošu starptautisko nozvejas kvotu sadali.

Investēsim lauku teritoriju infrastruktūras sakārtošanā, uzlabosim sabiedrisko pakalpojumu kvalitāti un pieejamību laukos.

III. Efektīva teritoriju pārvaldība, vide un dabas kapitāla saglabāšana

Veicināsim reģionu attīstību ar diversificētu ekonomiku, daudzveidīgiem pakalpojumiem un labu sasniedzamību.

Turpināsim valsts administratīvi teritoriālās struktūras sakārtošanu un pilnveidošanu, lai pabeigtu administratīvi teritoriālo reformu. Izveidosim efektīvu sistēmu pašvaldību nostiprināšanai, kompetences un kapacitātes paaugstināšanai, atbalstot spēcīgu reģionu centru attīstību.

Izvērtēsim un nodosim pašvaldībām un plānošanas reģioniem valsts pārvaldes funkcijas, kuras tās spēj īstenot efektīvāk un finansiāli racionālāk, kā arī veicināsim pašvaldību sadarbību pārvaldes funkciju īstenošanā, šim nolūkam izmantojot ES struktūrfondu līdzekļus.

ES fondu 2014.–2020. gada plānošanas periodā atbalstīsim un paplašināsim valsts teritoriālās attīstības atbalsta programmas.

Investēsim lauku iedzīvotāju mobilitātes paaugstināšanā, attīstot ceļu un dzelzceļu infrastruktūru un racionāla ceļu un dzelzceļu tīkla plānošanu.

Nodrošināsim "vienas pieturas" aģentūras principa ieviešanu valsts un pašvaldību pakalpojumu sniegšanā. Izmantojot informācijas tehnoloģiju iespējas, panāksim, ka konkrēta pakalpojuma saņemšanai iedzīvotājiem un uzņēmējiem nebūs jāvērsas vairākās institūcijās un/vai pakalpojumu centros. Palielināsim finansējumu pašvaldībām, it īpaši no ES fondiem, jomās, kur tiek īstenoti kopīgi valsts un pašvaldību projekti pakalpojumu sniegšanas uzlabošanai un e-pakalpojumu ieviešanai.

Izvērtēsim pašvaldību administratīvi teritoriālās reformas rezultātus un sagatavosim priekšlikumus nepieciešamajiem uzlabojumiem.

Izstrādāsim normatīvo regulējumu, lai nodrošinātu racionālu un efektīvu zemes izmantošanu un aizsardzību.

Ilglaicīgo negatīvo ekonomisko, sociālo un demogrāfisko tendenču kopuma pārvarēšanai Latgales reģionā ieviesīsim īpašu vidēja termiņa attīstības instrumentu saskaņā ar apstiprināto Latgales reģiona attīstības stratēģiju un programmu, nodrošinot ekonomikas attīstību un investīciju piesaisti.

Turpināsim īstenot projektus energoefektivitātes un ūdenssaimniecības jomās, kā arī veicināsim

efektīvas atkritumu apsaimniekošanas sistēmas izveidi.

Aizsargāsim Latvijas bioloģisko daudzveidību, nodrošinot vienotu īpaši aizsargājamo dabas teritoriju apsaimniekošanu.

Veicināsim efektīvas atkritumu apsaimniekošanas sistēmas izveidi.

Veicināsim tādu ilgspējīgu mežu apsaimniekošanu, kas palielina oglekļa dioksīda piesaisti Latvijas saistību izpildei klimata pārmaiņu samazināšanai.

IV. Pārvaldība

Valsts pārvalde

Turpināsim racionalizēt valsts iestāžu skaitu un struktūru. Veidosim nelielu, efektīvu, motivētu un uz rezultātu orientētu valsts pārvaldi, ieviešot motivējošu atlīdzības sistēmu sabiedriskajā sektorā nodarbinātajiem, pilnveidojot atlīdzības sistēmu un vēršot to uz konkrētu darba rezultātu sasniegšanu, lai panāktu efektīvāku un caurspīdīgāku resursu izmantošanu un mazinātu administratīvo slogu.

Konsolidēsim ES fondu ieviešanas institūcijas nākamajam ES fondu plānošanas periodam.

Īstenojam valsts pārvaldē veiktā funkciju auditu rezultātus, novēršot funkciju dublēšanos. Atteiksimies no publiskajam sektoram neraksturīgām funkcijām, daļu funkciju deleģēsim privātajam sektoram un nevalstiskām organizācijām, kontrolējot pakalpojumu kvalitāti un pieejamību.

Būtiski samazināsim administratīvo slogu uzņēmējiem un iedzīvotājiem. Tur, kur tas iespējams, ieviešim „vienas pieturas” aģentūras principu pārvaldes pakalpojumu sniegšanā. Nodrošināsim efektīvu un uz rezultātu orientētu cilvēkresursu pārvaldības sistēmu. Panāksim, ka ierēdņi, iestāžu vadītāji, valsts un pašvaldību uzņēmumu valžu un padomju locekļi un citas augstas valsts amatpersonas amatā tiek ieceltas nepolītizēti, pamatojoties uz profesionalitāti un labu reputāciju. Attīstīsim e-pārvaldi, nodrošinot, ka vismaz 2/3 no valsts un pašvaldību pakalpojumiem tiek sniegti elektroniski.

Organizēsim racionālu valsts pārvaldē izmantojamo IKT rīku un infrastruktūras pārvaldīšanu, tai skaitā nodrošinot koplietošanas principu ievērošanu un atvērtu, starptautiski atzītu standartu izmantošanu valsts informācijas sistēmu un e-pārvaldes risinājumu izveidē un paredzamajā saskarnē ar lietotājiem un citām informācijas sistēmām.

Noteiksim starpnozaru mērķus, budžeta programmas un rezultātus, lai apvienotu dažādu ministriju un to padotības iestāžu pūliņus vienotu, sabiedrībai nozīmīgu, mērķu sasniegšanā.

Latvijas Nacionālā attīstības plāna izstrādi un ieviešanas koordināciju nodosim Ministru prezidenta padotībā, virsuzraudzību saglabājot Saeimas kompetencē.

Paplašināsim iedzīvotāju iespējas līdzdarboties publiskā sektora pakalpojumu izstrādē un novērtēšanā, izmantojot ārpalpojumus vai deleģējot pārvaldes uzdevumus tur, kur tas ir pamatoti, balstoties uz lietderības un ekonomiskās efektivitātes apsvērumiem.

Nodrošināsim regulāras un savlaicīgas konsultācijas ar valdības sociālajiem un sadarbības partneriem, NVO un citām ieinteresētām pusēm par jaunu likumu un politiku ieviešanu.

Tiesiskums

Samazināsim naudas lomu politikā, tai skaitā pakāpeniski valsts finansējumu padarot par galveno politisko partiju ienākumu avotu.

Turpināsim korupcijas izskaušanu valstī, arī īstenojot preventīvus pasākumus korupcijas risku mazināšanai. Nodrošināsim tiesu varas, izmeklēšanas iestāžu un Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja profesionālās darbības neietekmējamību.

Pārkārtosim un optimizēsim vispārējās jurisdikcijas un administratīvo tiesu sistēmu, izlīdzinot tiesu noslodzi Latvijas reģionos, vienlaikus samazinot pārsūdzības instanču skaitu atsevišķu kategoriju lietām.

Samazināsim administratīvos šķēršļus lietu izskatīšanai tiesā, dodot tiesai lielāku rīcības brīvību procesuālo līdzekļu izvēlē. Risināsim tiesu judikatūras pieejamības un sistematizācijas jautājumus. Veiksim pasākumus investoru tiesiskās aizsardzības stiprināšanai.

Nodrošināsim pilnīgu pāreju uz jauno maksātnespējas regulējumu, veicināsim ātrāku maksātnespējas procesu noslēgšanu.

Izstrādāsim kvalitatīvu alternatīvo strīdu izšķiršanas metožu tiesisko regulējumu.

Turpināsim civiltiesību, tajā skaitā līgumtiesību, modernizāciju, izstrādājot arī dalītā īpašuma un hipotekārās kredītēšanas tiesisko regulējumu.

Izstrādāsim un īstenosim mūsdienīgu administratīvo sodu politiku.

Attīstīsim tādu kriminālsodu politiku, kas mazina noziegumu recidīvu un samēro pārkāpumu ar sodu. Īstenosim brīvības atņemšanas iestāžu personāla un infrastruktūras kā arī tiesiskā regulējuma vienlaicīgas reformas.

Izstrādāsim efektīvu intelektuālā īpašuma, tai skaitā autortiesību, aizsardzības mehānismu.

Sabiedrības drošība

Veidosim ilgtermiņa drošības un tiesību aizsardzības politiku. Izveidosim efektīvu sabiedriskās kārtības nodrošināšanas modeli valstī.

Par prioritāti noteiksim cīņu ar tāda veida noziegumiem, kas ietekmē ekonomiskos un tiesiskos procesus valstī. Stingri kontrolēsim imigrāciju no trešajām valstīm, mazinot nelegālo imigrāciju.

Īstenosim vienotu noziedzības novēršanas programmu valstī.

Izveidosim kvalitatīvu drošības un tiesību aizsardzības iestāžu izglītības sistēmu dienestu personāla sagatavošanai un profesionālās kvalifikācijas celšanai.

Izveidosim vienotu, integrētu drošības struktūru vadības sistēmu, lai nodrošinātu efektīvu resursu pārvaldi un spēju reaģēt operatīvās situācijās, efektīvi izmantojot visus nacionālos un starptautiskās sadarbības rezultātā pieejamos resursus.

V. Kultūrtelpa

Kultūra un kultūras mantojuma saglabāšana

Nodrošināsim Latvijas daudzveidīgā kultūras mantojuma saglabāšanu, veicināsim tā pilnvērtīgu izmantošanu, pieejamību un aktīvu apriti.

Nodrošināsim kvalitatīvu XXV Vispārējo latviešu dziesmu un XV Deju svētku sagatavošanu un norisi.

Stiprināsim Dziesmu un deju svētku tradīcijas nepārtrauktību, atjaunojot mērķdotācijas pašvaldību amatiermākslas kolektīvu vadītāju darba samaksai un ciešā sadarbībā ar kultūras jomas NVO reformējot to piešķiršanas sistēmu.

Pakāpeniski atjaunosim Valsts kultūrkapitāla fonda (VKKF) finansējumu. Izvērtēsim iespēju nodrošināt VKKF neatkarību, atjaunojot VKKF finansējuma sistēmu.

Turpināsim modernizēt bibliotēku vienoto informācijas sistēmu, sadarbībā ar pašvaldībām attīstīsim e-pakalpojumu pieejamību bibliotēkās.

Pabeigsim Latvijas Nacionālās bibliotēkas ēkas būvniecību, izveidosim to par modernu pasaules līmeņa kultūras un zināšanu centru.

Veicināsim profesionālās mākslas pieejamību Latvijas reģionos un novados.

Nodrošināsim kultūras satura un resursu (nacionālā dokumentārā mantojuma, kino, muzeju, bibliotēku) digitalizāciju, saglabāšanu un jaunu digitālu produktu radīšanu, e-pakalpojumu attīstību.

Veicināsim mecenātisma un sociālās atbildības tradīcijas Latvijā. Pilnveidosim normatīvā regulējuma bāzi, kas sekmētu Latvijas kultūrvides, tai skaitā kultūrvēstures pieminekļu, sakopšanu un uzturēšanu.

Veicināsim kultūras jomas radošā potenciāla pārneši tautsaimniecībā, kultūras un radošo industriju attīstību.

Izstrādāsim reģionālo un novadu daudzfunkcionālo kultūras centru attīstības valsts programmu.

Nacionālā identitāte

Nostiprināsim pilsonisko izglītību un līdzdalību kā attīstītas pilsoniskas sabiedrības pamatu. Sekmēsim latviešu valodas – nacionālās valsts identitātes pamata – saglabāšanu un izplatību, latviskās kultūrtelpas nostiprināšanu, atbalstīsim mazākumtautību kultūru savpatnību.

Nodrošināsim latviešu valodas kā nacionālās bagātības, garīgā mantojuma un demokrātiskās līdzdalības valodas popularizēšanu un prestiža celšanu.

Veicināsim reģionu kultūras un valodas savdabības uzturēšanu un attīstību, stiprinot reģionu identitāti kā kopīgās nacionālās identitātes daļu. Atbalstīsim latviešu valodas izlokšņu bagātību, stiprināsim itāliešu valodu kā vēsturisku latviešu valodas paveidu.

Saliedēta sabiedrība un sabiedriskie mediji

Sekmēsīm integrācijas procesu, informēsīm sabiedrību par naturalizācijas iespējām un paaugstināsim naturalizācijas procesa kvalitāti.

Izveidosim kvalitatīvu, profesionālu un neatkarīgu vienoto sabiedrisko mediju.

Izveidosim politiski neatkarīgu Nacionālās elektronisko plašsaziņas līdzekļu padomi.

Izstrādāsim normatīvā regulējuma bāzi par presi un plašsaziņas līdzekļiem, lai stiprinātu mediju redakcionālo neatkarību un nodrošinātu sabiedrības tiesības zināt mediju īpašniekus.

VI. Latvija pasaulē

Ārlietas

Konsekventi īstenošim valdības ārpolitikas pamatuzdevumu – garantēt valsts drošību, nodrošināt ekonomisko stabilitāti un izaugsmi, kā arī veicināt iedzīvotāju labklājību.

Izmantosim Latvijas dalību Eiropas Savienībā un NATO kā šī pamatuzdevuma izpildes svarīgākos instrumentus un nodrošināsim Latvijas interešu īstenošanu divpusējo, reģionālo un globālo ārpolitikas izaicinājumu kontekstos.

Piedalīsimies ES rīcībpolitiku izstrādes procesā, vienlaicīgi aizstāvēt savas nacionālās intereses, ES vienotu ārpolitiku un Eiropas Savienības padziļinātu integrācijas procesu.

Noteiksim valsts vidēja (2014-2020) un ilgtermiņa intereses katrā no ES darbības jomām, nosakot, ka Latvijas ekonomiskās un enerģētiskās neatkarības intereses ir nozīmīgākās Latvijas ārpolitikas prioritātes.

Sagatavosimies Latvijas 2015.gada prezidentūrai ES, definējot prezidentūras politiskās prioritātes, izveidojot nepieciešamo institucionālo un loģistikas atbalsta struktūru kā investīciju Latvijas nākotnes konkurētspējas palielināšanai, kā arī izveidosim efektīvu ES politikas koordinācijas mehānismu Ministru prezidenta vadībā.

Stiprināsim divpusējo sadarbību ar tām ES prezidentūras dalībvalstīm, kuras vadīs ES Padomes darbu pirms Latvijas prezidentūras.

Atbalstīsim ES tālāku integrāciju un ES politisko un ekonomisko vienotību. Atbalstīsim ES paplašināšanos, iesaistot tajā jaunas valstis, kas atbilst pievienošanās kritērijiem.

Iestāsimies par ekonomisko un sociālo izlīdzināšanu kā nozīmīgāko ES kohēzijas politikas reformas mērķi un lauksaimniecības tiešo maksājumu līdzsvarošanu ES dalībvalstu starpā.

Padziļināsim divpusējo sadarbību ar Igauniju un Lietuvu, lai sasniegtu starpvalstu dokumentos noteiktos mērķus un veiksmīgāk aizstāvētu kopējās intereses ES un citās starptautiskajās organizācijās.

Turpināsim ciešāku politisko, ekonomisko un kultūras integrāciju ar Ziemeļvalstīm. Padziļināsim sadarbību ar Vāciju un Poliju kā nozīmīgākajām Eiropas Savienības un NATO valstīm Baltijas jūras reģionā.

Stiprināsim stratēģisko partnerību ar ASV drošības politikas un ekonomikas jomā.

Aizstāvēsim plašāku Latvijas pārstāvību ANO svarīgākajās struktūrās, kā arī veicināsim Latvijas iestāšanos Ekonomiskās Sadarbības un Attīstības Organizācijā (OECD).

Veicināsim Latvijas interesēm atbilstošu ES un NATO sadarbību ar Krieviju. Turpināsim uz Eiropas vērtībām balstītu dialogu ar Krieviju visā divpusējo attiecību spektrā uz savstarpējas cieņas un līdztiesības pamatiem.

Sekmēsīm valsts konkurētspēju un ilgtspējīgu attīstību, īstenošim efektīvu un vienotu ārējo ekonomisko politiku Ārlietu ministrijas vadībā. Aizstāvēsim ārējās ekonomiskās intereses tradicionālajās partnervalstīs, kā arī aktīvi atbalstīsim Latvijas uzņēmumus jaunajos eksporta tirgos, veidojot ciešākas attiecības ar jaunajiem ekonomiskās izaugsmes līderiem Āzijas un Latīņamerikas reģionā.

Īstenošim ES attīstības sadarbības mērķus, samērojot tos ar savām iespējām un ekspertīzi konkrētos reģionos.

Aizsardzība

Konsekventi īstenošim valdības aizsardzības politikas pamatuzdevumu – attīstīt profesionālus un efektīvus Nacionālos bruņotos spēkus (NBS) atbilstoši NATO un Latvijas aizsardzības plānošanas dokumentos noteiktajām prioritātēm.

Nodrošinot Latvijas ilgtspējīgu drošību, palielināsim krīzes vadības spējas, nostabilizēsim izglītības sistēmas struktūru un stratēģisko partnerību ar alianses valstīm, ietverot valsts līdzdalību starptautiskajās militārajās operācijās un līdzdalību Kopējas Eiropas drošības un aizsardzības politikas veidošanā.

Pakāpeniska atjaunosim finansējumu aizsardzībai atbilstoši Latvijas starptautiskajām saistībām, nodrošinot caurskatāmu aizsardzības finansējuma izlietojumu aizsardzības infrastruktūras tālākai modernizācijai.

Atbalstīsim Latvijas līdzdalību NATO vadītajā Starptautiskajā drošības atbalsta operācijā Afganistānā.

Stiprināsim Baltijas valstu sadarbību aizsardzības jomā, tiesiski nostiprinot kopējus iepirkumus un strādājot pie Baltijas valstu brigādes izveides projekta.

Attīstīsim Zemessardzi kā NBS rezerves dienestu ar materiāli nodrošinātu Jaunsardzes kustību.

Latvijas tēls un saikne ar tautiešiem

Veicināsim Latvijas tēla starptautisko atpazīstamību: Latvija – droša, ekoloģiski tīra, tautsaimniecības un politiskās reformas veiksmīgi īstenojusi valsts; Latvija- starptautiskā tūrisma galamērķis; Latvija – solidāra un jaunām idejām atvērta ES valsts; Latvijas – uzticama Eiroatlantiskās sadarbības partnere.

Stiprināsim ārvalstīs dzīvojošo Latvijas pilsoņu saites ar dzimteni un, sadarbojoties ar pasaules latviešu organizācijām, sekmēsīm globāla Latvijas valsts piederīgo tīkla izveidi, lai nostiprinātu latvisko identitāti un sekmētu viņu atgriešanos dzimtenē.

Ministru prezidents Valdis Dombrovskis

Aizsardzības ministrs Artis Pabriks

Ārlietu ministrs Edgars Rinkēvičs

Ekonomikas ministrs Daniels Pavļuts

Finanšu ministrs Andris Vilks

Iekšlietu ministrs Rihards Kozlovskis

Izglītības un zinātnes ministrs Roberts Kļiņis

Kultūras ministre Žaneta Jaunzeme-Grende

Labklājības ministre Ilze Viņķele

Satiksmes ministrs Aivis Ronis

Tieslietu ministrs Gaidis Bērziņš

Veselības ministre Ingrīda Circene

Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrs Edmunds Sprūdžs

Zemkopības ministre Laimdota Straujuma